

Bibliografia

RESUM DE LITERATURA CATALANA, per *L. Nicolau d'Olwer*. Barcelona, 1927. Editorial Barcino. — La nostra literatura camina, amb pas segur, devers una normalitat, segurament porta d'entrada d'una plenitud, que cal desitjar magnífica. Després del període vacillant i més aviat diletant de les primeries de la nostra renaixença, hem pogut veure l'aparició dels homes d'una sòlida i científica formació. Ells, sortosament, han fet escola. Amb l'empremta d'un d'aquests mestratges — el gloriós d'Antoni Rubió i Lluch — s'ha format la lluada plèiade dels Duran i Santpere, dels Ferran Soldevila, dels Montoliu, dels Francesc Martorell, dels Nicolau d'Olwer. Gràcies a aquesta promoció, ben preparada i ben orientada, la història de la nostra literatura, del nostre art i dels esdeveniments del nostre passat és en bones mans. Ells ajunten l'apassionament de l'estudiós interessat amb la fredor conscient de l'home que té una segura competència.

Per això tot treball signat per un d'aquests noms acostuma a ésser garantia de reeiximent. Acostuma a ésser, també, una cosa treballada, acabada, justa. Hom pot considerar-la com a una pedra ben tallada per a continuar l'edifici de la nostra incipient cultura.

Ara, Nicolau d'Olwer, dins la "Col·lecció popular Barcino", ens ha donat aquest "Resum de literatura catalana". Amb títol canviat i ampliada fins als nostres dies, aquesta obra no és altra que aquella exhaurida "Literatura catalana: perspectiva general", que ens donà anys enrera dins la selecta col·lecció de "La Revista". Era convenient una reedició de la "Perspectiva" — tan important com introbable — i també ho era de continuar-la. Abans s'aturava en la literatura antiga, sense parlar de la nostra gloriosa renaixença.

L'ihustre erudit, en aquest manual, ha fet una obra breu, concisa — els capítols del llibre antic, no pas llargs, també han estat rebaixats d'extensió — i a tothom abastable. Hi ha desplegat tot el panorama de la nostra literatura d'una manera natural i completa. La brevetat de capítols i apartats no comporta una compendiació comprimida i per tant fragmentada i amb detalls negligits. És una exposició normal, un excel·lent cop de vista llengat sobre la nostra literatura, atenyent-la totalment i amb encert, sense descuar cap tret essencial. Si hom no sabés que Nicolau d'Olwer té un pregona coneixement de la matèria que ha tractat en aquest manual, la seva lectura li ho acreditaria a bastament.

No cal, per tant, un més extens comentari. En obrir aquest llibre, ja gairebé sap el lector que s'encararà amb una obreta excel·lent. Quan va publicar-se l'anterior "Perspectiva", la valor del seu contingut era realçat per una bella presentació material. La cura de López-Picó encomana una mena de senyoria als volums de "La Revista". Ara, l'habitual humilitat dels manuals de la "Barcino" — d'una bona presentació, amb tot — és una mica esvaïda a causa del gruix, condició que hom ha qualificat de confortable.

L'ístil de Nicolau d'Olwer és, com sempre, segur, fred, reposat i, també, com a una mica vaporós. — J. S.

ELOGI DE CATALUNYA per *J. Vallès i Pujals*. Llibreria Catalònia. Plaça de Catalunya, 17. Barcelona. Sense data. — Es aquest un volum apassionadíssim, un cant a Catalunya escrit amb el cec fervor d'un fill que no li veu defectes. La terra, la mar, la llengua, els monuments, tot és bell i encantador. El mateix senyor Vallès i Pujals cuita a esclair-ho en el prefaci. Es el seu, un llibre d'amor, d'entusiasme i d'optimisme. "I com l'amant troba son goig en retreure totes les gràcies que veu en l'estimada i va lloant sos ulls i sa boca i son coll i son color i sa veu i son bon aire... així també jo he volgut lloar la nostra terra i el nostre mar, la nostra gent i la nostra parla, tots els nostres monuments i tots els tresors que guarda".

Avui, val a dir-ho, la posició de l'illustre ex-president de la Diputació de Barcelona resulta una mica desplaçada. Té, sens dubte, molt de to floralesc i és sinceríssima, però, ara, havem après d'estimar Catalunya servint-la i estudiant-la a fons. L'elogi gratuït, encara que sigui dictat pel sentiment més autèntic, convindria negligir-lo cada vegada més. Serà bò d'arregllar les virtuts que agraciaren les grans figures de la nostra història, però, vora d'elles, arregllar també els defectes i les possibilitats inacomplertes. Serà bo de proclamar l'afany de treball i el caràcter individual de la nostra gent, però serà també altament útil de posar en evidència totes les nostres múltiples mancances. Cal que ens sigui llevada la bena dels ulls i que el món i la vida ens sigui ofert amb tota la seva viva realitat.

Si Catalunya fos efectivament "la terra millor del món", "la que té les muntanyes més altes i els rius més caudalosos, i els boscos més espessos i les terres més fèrtils, la que té el sol més lluent, i el cel més blau, i la lluna més clara, i el mar més ple d'encisos", els catalans, en nèixer, ho trobarien tot al seu lloc i només ens caldria pensar en escollir l'indret per jaure a l'ombra. Per ventura, aleshores, hauria de tenir plena realitat la dita de Francesc Pujols, quan afirmava que arribaria un dia que els catalans ho tindrien tot pagat. Però, dissortadament, res d'això no és cert i per més que l'amor que tenim al triangle de terra, que ens ha estat ofert per pàtria, ens amplifiqui la visió de les seves gràcies, ens cal treballar, i tenim tant i tant de camí a fer, que, tal vegada, ni ens hauria de vagar de detenir-nos per esguardar endarrera.

Es clar que les afirmacions que fa el senyor Vallès i Pujals, en el prefaci, no poden ésser preses al peu de la lletra i que ell mateix justifica la seva explosió d'optimisme esmentant que "Qui no ho miri amb els mateixos ulls amb que ho he mirat jo, no pot comprendre aquest llibre; fins i tot, el trobarà potser ridícul, com hi troben els estranys els festeigs dels enamorats", però, l'inflació és massa evident i ens ha costat massa cara als catalans aquesta política, perquè una nova aplicació, en qualsevol aspecte, temps i lloc, no ens calgui esguardar-la amb tots els recels.

Això apart, el senyor Vallès i Pujals va desgranant en el seu volum, amb veu trèmula i accent de promès, els encisos de les muntanyes, deturant-se en les llegendes famoses i evocant les gestes memorables que hi tingueren lloc; la meravella de la terra totalment aprofitada a la plana, amb la conquesta de les riqueses naturals, la gran claror de la mar i l'antic domini que sobre d'ella exerciren un jorn els catalans; la psicologia dels homes, la immortalitat i bellesa de la llengua, els monuments i, per fi, els diversos aspectes de l'efectivitat de la capitalitat de la Ciutat Comtal. La geografia,

la geologia, la història i l'arqueologia, forneixen a bastament de dades a l'autor per a escriure el seu elogi. Vallès i Pujals lliga aquestes dades amb encert evident i aconsegueix de mantenir l'atenció del lector de cap a cap del volum, puix que no en va esmenta coses que han d'ésser altament cares a tots els catalans. — J. I.